

Tájékoztató érettségizők részére szerb nyelvből

Kedves Érettségizők!

Közép- és emelt szinten tehetnek érettségi vizsgát.

Mielőtt végleges döntésüket meghoznák, figyelmükbe ajánljuk ezt az összefoglalót a **szerb** nyelv érettségi vizsgáról.

A középszintű vizsga anyagának témakörei és követelményszintje a Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) B1, az emelt szintű vizsgáé a KER B2 szintjének felelnek meg.

A vizsga részei

Írásbeli vizsga

Mindkét szinten van írásbeli vizsga, amely olvasott szöveg értése, nyelvhelyesség, hallott szöveg értése és íráskészség feladatokból áll. Ez a vizsga egynyelvű, amiből következik, hogy szótár csak az íráskészség vizsgarész-összetevő/vizsgarészben használható. A feladatok eredeti szövegek alapján készülnek. A szövegek tartalmukat tekintve összhangban vannak a vizsgaleírás témaköreivel.

Az érettségivel kapcsolatos jogszabályok:

- az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet
- az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet (Élő idegen nyelv)

Korábbi írásbeli feladatsorok és szóbeli vizsga minta tételek szintén megtalálhatóak az Oktatási Hivatal honlapján.

Az **olvasott szöveg értése** vizsgarész-összetevő/vizsgarész feladatok szövegei tartalmazhatnak olyan szavakat is, melyeket a vizsgázó nem feltétlenül ismer, de ez nem akadályozza meg abban, hogy az adott feladatot meg tudja oldani.

A **nyelvhelyesség** vizsgarész-összetevő/vizsgarész feladatai csak olyan nyelvtani ismeretekre kérdeznek rá, amelyeket a vizsgakövetelmények szerint az alkalmazás szintjén kell tudni.

A **hallott szöveg értése** vizsgarész-összetevő/vizsgarész mindkét szinten harminc percig tart, s minden szöveget kétszer hallgatnak meg a vizsgázók, a második meghallgatáskor – középszinten – megszakításokkal. A hanghordozón rajta van minden utasítás, az ismétlések és a megoldásra fordítható idő is. Mindig van idő arra, hogy a vizsgázók megismerkedjenek a feladatokkal, megoldják azokat, s a megoldás után ellenőrizzék, esetleg javítsák munkájukat. Ügyeljenek arra, hogy a javítások mindig egyértelműek legyenek!

Az **íráskészség** vizsgarész-összetevő/vizsgarész két feladatot tartalmaz, amelyben egyértelmű utasításokat találnak a vizsgázók arra nézve, hogy milyen helyzetben, milyen szerepben, kinek és miért kell írniuk.

Szöbeli vizsga középszinten

A vizsga egy rövid bevezető beszélgetéssel kezdődik, amelyet a vizsgáztató tanár nem értékel. A vizsga három feladatból áll, és 15 percig tart. A bevezető beszélgetés után húzott tétellapon csak a második és a harmadik feladat leírása található. A vizsgázónak felkészülési ideje csak ennek a két feladatnak a rövid végig gondolására van, (körülbelül fél perc).

Az első feladat **társalgás**. A vizsgázó néhány olyan kérdésre válaszol, amelyek saját személyéhez, közvetlen környezetéhez és hétköznapi tevékenységeihez kapcsolódnak. A társalgás egy témát érint röviden, amelyet a vizsgáztató tanár ismertet. Az ehhez készült vizsgáztatói példány tartalmazza az előre megtervezett kérdéseket is.

A második feladat **szerepjáték**. A tétel megfogalmazza azt a helyzetet, amelyben a vizsgázónak aktív partnerként kell szerepelnie, beszélgetőtársa a vizsgáztató tanár. A vizsgázó feladata az, hogy az előre meghatározott helyzetben, a meghatározott cél elérése érdekében különböző kommunikációs szándékok felhasználásával beszélgetést (tranzakciót vagy interakciót) folytasson, azaz szükség esetén megfelelő kérdéseket tegyen fel, illetve az elhangzottakra megfelelően reagáljon. A vizsgázó számára készült leírás rögzíti a szituációt, a szerepeket és az elérendő célt, továbbá tartalmazhat néhány szavas szöveget. A feladathoz készült vizsgáztatói példány a vizsgázónak adott információkon túl tartalmazza az előre megtervezett kérdéseket is. A szóbeli vizsgán az aktív szerepet a vizsgázó játssza.

A harmadik feladat **önálló témakifejtés**. A tétel tartalmazza a témát és azokat a irányításpontokat, amelyekre a vizsgázónak ki kell térnie annak kifejtésében. A vizsgázónak ebben a feladatban két kép és/vagy csak irányító szempontok alapján kell beszélnie. Fontos tudni, hogy ez önálló szereplés, de ha a vizsgázó elakadna, a vizsgáztató tanár segítő kérdéseket tehet fel. A feladathoz készült vizsgáztatói példány a vizsgázónak adott információkon túl tartalmazza az előre megtervezett segítő kérdéseket is.

Szöbeli vizsga emelt szinten

A vizsga egy háromtagú tantárgyi bizottság előtt folyik. A vizsga helyszínét központilag jelölik ki. A vizsgatételek is központilag készülnek. A vizsga időtartama 20 perc. A vizsga egy bevezető beszélgetéssel kezdődik, és 3 feladatból áll. A feladatok tematikusan megfelelnek az érettségiző korosztály élettapasztalatának és általános érdeklődésének, teljesítésükhöz nincs szükség az érettségi vizsga általános műveltségi szintjét meghaladó ismeretekre. Az értékelés szempontjainak és az értékelést megkönnyítő analitikus skálának az összeállításakor is ez a szint volt az irányadó.

Az emelt szintű szóbeli vizsga teljes időtartama 20 perc. A bevezető beszélgetésre körülbelül 2 perc, az első feladatra kb. 4 perc, a második feladatra kb. 6 perc, a harmadikra kb. 8 perc fordítható.

A vizsga egy bevezető beszélgetéssel kezdődik. Ezt a beszélgetést a vizsgabizottság nem értékeli. A bevezető beszélgetés célja a bemelegítés, a feszültségoldás, általános témákból tesznek fel néhány kérdést. A bevezető beszélgetés után a vizsgázó tételt húz. A tétel tartalmazza az első, társalgási feladat témáját, de tartalmazza a második feladathoz tartozó tételmondatot, valamint a harmadik feladat témamegjelölését, a témához tartozó vizuális segédanyagokat és/vagy csak irányító szempontokat. Felkészülési idő nincsen, de a második és a harmadik feladat végig gondolásához a vizsgázónak rövid (körülbelül fél perc) gondolkodási idő áll rendelkezésére.

Az **első feladat társalgás**, ahol a vizsgáztató által feltett, a témához kapcsolódó kérdésekre kell reagálnia. A feladathoz készült vizsgáztatói példány a vizsgázónak adott információkon túl tartalmazza az előre megtervezett kérdéseket is. A feladat azt méri, hogy a vizsgázó képes-e olyan témákat érintő beszélgetésben részt venni, amelyek nemcsak hétköznapi tevékenységhez, hanem elvontabb jelenségekhez kapcsolódnak.

A **második feladat vita**. A vizsgázó tétellapján egy vitára serkentő kijelentés, illetve idézet áll. A vizsgázónak ezzel a kijelentéssel kapcsolatban kell állást foglalnia, s a vita során az adott állítás mellett vagy ellen kell érvelnie megadott 3-4 rövid irányító szempont alapján. Az érv akkor teljes, ha a vizsgázó a véleményét példákkal vagy tényekkel bizonyítja. A vizsgázónak körülbelül fél perc gondolkodási idő áll rendelkezésére, hogy érveit átgondolhassa. Ebben a vizsgarészben a vizsgáztatónak nem kérdeznie kell, hanem ellenérveket felhoznia a vizsgázó érveivel szemben. Ha az érv bizonyítása hiányzik, a vizsgáztató megkérheti a vizsgázót, hogy bizonyítsa állítását, hozzon fel példát stb. Figyelem! A vizsgáztató a vitában természetesen mindig a vizsgázóéval ellentétes érveket fog használni. Ez nem jelenti a vizsgázó álláspontjának helytelenítését, csak a gördülékeny beszélgetés érdekében történik. A feladathoz készült vizsgáztatói példány a vizsgázónak adott információkon túl tartalmazza az adott témához kapcsolódó lehetséges érveket, melyeket a vizsgáztató a beszélgetés során használhat. A **harmadik feladat önálló témakifejtés**. A vizsgázó tétellapja tartalmazza a témamegjelölést, a vizuális segédanyagokat, valamint azokat az irányító szempontokat, amelyekre a vizsgázónak ki kell térnie a téma kifejtésében. A feladat rövid átgondolására a vizsgázónak kb. fél perc áll rendelkezésére, ezután meg kell kezdenie a téma önálló kifejtését. Ebben a vizsgarészben arra kell törekedni, hogy a vizsgázó az irányító szempontok alapján önállóan fejtsse ki véleményét a választott témáról. Fontos, hogy a feladat nem képleírás, a képek csak segítséget, ösztönzést nyújtanak a téma kifejtéséhez. Ha a vizsgázó elakad, láthatóan nincs több ötlete, akkor a vizsgáztató segíti a vizsgáztatói példányon található kérdésekkel.

A szóbeli vizsga értékelése

A szóbeli feladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ezek a skálák tartalmazzák az értékelés szempontjait, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokat. Minden feleletet ezek segítségével kell értékelni. A vizsgát mindig egy kérdező tanár bonyolítja le az útmutatónak és az érettségi tétel vizsgáztatói példányának megfelelően. A vizsgabizottság másik két tagja is értékeli. Vitás esetekben a három tanár szótöbbséggel dönt.

Jó felkészülést és eredményes vizsgázást kívánunk!